

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Coördinatie Financiën,
Bedrijfsvoering en Juridische
Zaken
Afdeling Juridische en
Internationale Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

Datum 6 oktober 2021
Onderwerp Beslissing op Wob-verzoek met betrekking tot documenten over
adoptie uit Bangladesh (jaren '70-'80)

Ons kenmerk
3369577

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte ,

In uw brief van 17 mei 2021, door mij ontvangen op 20 mei 2021, heeft u namens uw cliënt met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over adopties uit Bangladesh in de jaren '70 en '80, waar de Commissie onderzoek interlandelijke adoptie (COIA) aan refereert in haar rapport van februari 2021.

In dit verband verzoekt u concreet om de openbaarmaking van de volgende documenten die als voetnoot vermeld zijn in hoofdstuk 4 van het COIA-rapport:

- Voetnoot 39 H. Maule, 'Geen tijd om te bidden', Bussum, 1977, p. 209
- Voetnoot 49 Stukken in Archief Minjus, toegang 2.09.105, inv.nr. 5013
- Voetnoot 57 Onderzoeksrapport Bangladesh over aantijgingen Preger, 4 juli 1997 [1979?], Minjus, toegang 2.09.105. Inv.nr.5013
- Voetnoot 59 Brief Buitenlandse Zaken, betreft: 'Verzoek om bericht en raad n.a.v. mevr. Moslem Ali Khan uit Bangladesh', 7 september 1982, Minjus Archief, toegang 2.09.105, inv.nr. 5013
- Voetnoot 63 'Bengali Children in Foreign Brothel', Bichitra, 5 maart 1982 gevonden in Minjus, toegang 2.09.105, inv.nr. 5013
- Voetnoot 64 Brief Buitenlandse Zaken aan Justitie, 15 september 1982, Minjus, nr. 2.09.105, inv.nr.5013
- Voetnoot 64 Brief ambassadesecretaris Dhaka aan MinBZ, 232 februari 1983, Minjus, Inv.nr.5013
- Voetnoot 65 Gespreksverslag tussen BIA en Justitie over perspublicaties in Bangladesh, 19-07-1982, Minjus, toegang 2.09.105. Inv.Nr. 5013
- Voetnoot 65 Brief Directie Kinderbescherming aan SIA/BIA, 6-12-1982, Minjus, nr. 2.09.105. Inv.nr. 5013
- Voetnoot 65 Brief Voorzitter BIA aan secretarissen RvdK, 13-08-1982, Minjus, nr.2.09.105. Inv.nr. 5013

- Voetnoot 65 Brief SIA/BIA aan 'de ouders van een Bengalees kind', 21 juli 1982 Minjus, nr. 2.09.105. Inv.nr. 5013
- Voetnoot 65 'Bia-nieuwsbrief', Wereldkinderen Magazine, 1982, nr. 4 p. 12-13
- Voetnoot 67 Brief voorzitter BIA aan de secretarissen van de RvdK, 13 augustus 1982, Minjus Archief, toegang 2.09.105. Inv.nr.5013
- Voetnoot 69 Interne brief Buitenlandse Zaken, 5 augustus 2002, MinBZ, toegang 3200.183.19481.23, inv.nr. 7403
- Voetnoot 69 Brief aan de Nederlandse ambassade in Bangladesh. Betreft: 'Intimidatie door Dhr. Khan', 17 oktober 2006, MinBZ Archief, Archief van Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in Bangladesh, toegangsnr. 3200.199. Inv.nr. 437
- Voetnoot 69 Gespreksverslag betreft: 'Intimidatie van [...] door dhr. M.A. Khan', 18 oktober 2006, MinBZ Archief, Archief van Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in Bangladesh, toegangsnr. 3200.199, inv.nr. 437
- Voetnoot 71 Documenten ontvangen van twee Nederlandse betrokkenen
- Voetnoot 77 Interviews commissie
- Voetnoot 79 Interviews commissie.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Coördinatie Financiën,
Bedrijfsvoering en Juridische
Zaken
Afdeling Juridische en
Internationale Zaken

Datum
16 juli 2021

Ons kenmerk
3369577

De ontvangst van uw Wob-verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 8 juni 2021. In de brief bent u tevens bericht over de verdaging van de beslistermijn op uw verzoek.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de **bijlage 1**.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn dertien documenten aangetroffen. Deze documenten zijn -samen met de vindplaatsen van reeds openbare documenten- opgenomen in een inventarislijst, die als **bijlage 2** bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

De documenten met nummers **1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9** en **10** zijn reeds openbaar en voor een ieder te raadplegen via het [webarchief van Rijksoverheid.nl](https://webarchief.van.Rijksoverheid.nl)¹. De documenten zijn openbaar gemaakt in het kader van een beslissing van 23 februari 2018 op een Wob-verzoek aangaande adopties uit Bangladesh in de periode 1973-1985, ook te raadplegen met de term 'Shapla' in genoemd webarchief. Het document '*H. Maule, 'Geen tijd om te bidden', Bussum, 1977, p. 209*' is geen overheidsdocument. Dit is een boek en is reeds openbaar.

Enkele door u opgevraagde documenten zijn -ook met behulp van de interne archiefdienst en het archief van de COIA dat is overgedragen- op mijn ministerie niet aangetroffen. Ik licht dit toe.

¹<https://rijksoverheid.sitearchief.nl/#search.1632478981206>

Het document 'Bia-nieuwsbrief', Wereldkinderen Magazine, 1982, nr. 4 p. 12-13' is niet bij mijn ministerie aangetroffen. Wellicht is dit document via Wereldkinderen te verkrijgen. U kunt uw verzoek bij deze organisatie neerleggen.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Coördinatie Financiën,
Bedrijfsvoering en Juridische
Zaken
Afdeling Juridische en
Internationale Zaken

De documenten:

- *Interne brief Buitenlandse Zaken, 5 augustus 2002, MinBZ, toegang 3200.183.19481.23, inv.nr. 7403;*
- *Brief aan de Nederlandse ambassade in Bangladesh. Betreft: 'Intimidatie door Dhr. Khan', 17 oktober 2006, MinBZ Archief, Archief van Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in Bangladesh, toegangsnr. 3200.199. Inv.nr. 437; en*
- *Gespreksverslag betreft: 'Intimidatie van [...] door dhr. M.A. Khan', 18 oktober 2006, MinBZ Archief, Archief van Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in Bangladesh, toegangsnr. 3200.199, inv.nr. 437,*

berusten eveneens niet bij mijn ministerie, maar lijken -gelet op het toegangsnummer- te berusten bij het Nationaal Archief. Dit is tevens op te maken uit de bijbehorende voetnoot 69 in het COIA-rapport. U kunt hier eventueel voor terecht bij het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Ik zie helaas ook geen aanleiding om uw verzoek naar andere bestuursorganen door te zenden vanwege het ontbreken van concrete aanknopingspunten. Indien u indicaties heeft dat er wel relevante informatie aanwezig is bij andere organisaties, dan staat het u uiteraard vrij om zich te wenden tot hen.

Datum
16 juli 2021

Ons kenmerk
3369577

Zienswijzen

Er zijn geen derde belanghebbenden betrokken bij de openbaarmaking van de documenten. Om die reden is niet om zienswijze gevraagd.

Besluit

Ik heb besloten deels aan uw verzoek tegemoet te komen en document 15 volledig openbaar te maken en document 3 gedeeltelijk openbaar te maken.

De documenten met de overige nummers (**11**, **12** en **13**) maak ik in het geheel niet openbaar.

De overige documenten zijn, zoals vermeld, reeds openbaar.

Voor de motivering van dit besluit verwijs ik naar het onderdeel "Overwegingen" van dit besluit.

Overwegingen

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naargelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Coördinatie Financiën,
Bedrijfsvoering en Juridische
Zaken
Afdeling Juridische en
Internationale Zaken

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

Datum
16 juli 2021

Ons kenmerk
3369577

In het aangetroffen document met nummer **3** staan persoonsgegevens, waaronder namen en naar personen herleidbare initialen van betrokkenen en medewerkers van de ministeries. Voor de laatste groep geldt dat het hier gaat om personen die niet – ook niet uit hoofde van hun functie – in de openbaarheid treden. Ik ben van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarom heb ik de persoonsgegevens onleesbaar gemaakt in deze documenten.

Voor zover het de namen van ambtenaren betreft is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van de ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob en dus openbaarmaking daarvan aan een ieder. Bovendien gaat het om ambtenaren die niet een functie hebben uit hoofde waarvan zij in de openbaarheid treden. De hier bedoelde persoonsgegevens heb ik in het hiervoor genoemde document onleesbaar gemaakt met vermelding van '10.2.e'.

Voor zover handtekeningen en parafen in het hiervoor genoemde document voorkomen, heb ik deze onleesbaar gemaakt met vermelding van '10.2.e' om het risico op identiteitsfraude te verminderen. De bescherming tegen identiteitsfraude weegt in dit geval zwaarder dan het algemene belang van openbaarheid.

De documenten met nummers **11, 12 en 13** maak ik in het geheel niet openbaar in verband met onder meer de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de geïnterviewden en van de personen die in de gespreksverslagen worden genoemd. Het gaat daarbij om interviews in het kader van een reeks gesprekken door de Commissie onderzoek interlandelijke adoptie met betrekking tot de adoptie van kinderen uit Bangladesh. Volledigheidshalve merk ik op dat er drie gespreksverslagen zijn gevonden, waarvan twee identiek aan elkaar zijn.

De interviews hebben onder andere betrekking op de persoonlijke ervaringen van vrijwilligers van organisaties die in het verleden bij adopties uit Bangladesh betrokken zijn geweest. Ook wordt er gesproken over de persoonlijke situatie van adoptie-pleegouders. Openbaarmaking leidt tot een onevenredige inbreuk op de privacy van die personen in combinatie met mogelijke benadeling van die personen gelet op eventuele reputatieschade. Het gaat hier bovendien om

herinneringen en indrukken van personen over gebeurtenissen van lang geleden, die bij openbaarmaking daarvan niet per se tot een evenwichtige en correcte weergave van zaken leiden. Dat is ook juist de taak van de commissie geweest bij het opstellen van het rapport. De commissie heeft overigens de meest relevante informatie uit de interviews in het rapport laten terugkomen zonder daarbij afbreuk te doen aan de vertrouwensrelatie met de geïnterviewden. Het algemene belang van openbaarheid weegt in dit geval minder zwaar dan het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Het gaat daarbij tevens om verklaringen die vertrouwelijk zijn afgelegd ten overstaan van de Commissie onderzoek interlandelijke adoptie. Voorts blijkt uit artikelen 5 en 6 van de "Regeling Archief Commissie Onderzoek Interlandelijke Adoptie in het verleden" dat met hoge mate van vertrouwelijkheid wordt omgegaan met de gespreksverslagen. De hier bedoelde documenten maak ik tevens om de voornoemde redenen in het geheel niet openbaar. Dit licht ik verder toe in het hierna volgende onderdeel van dit besluit.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van documenten 11, 12 en 13 zou – naast een onevenredige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer – naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling van de Commissie onderzoek interlandelijke adoptie en soortgelijke (toekomstige) onderzoekscommissies. Deze benadeling bestaat uit het risico dat met de openbaarmaking van de documenten personen minder geneigd zullen zijn om interviews of verklaringen af te leggen die relevant kunnen zijn in het kader van een onderzoek. Deze documenten geven immers inzicht in wat personen in vertrouwen aan de commissie hebben medegedeeld. Dit kan ertoe leiden dat personen uit vrees dat hun verklaringen uiteindelijk openbaar worden gemaakt terughoudend zullen zijn om dergelijke verklaringen af te leggen – ook bij eventuele andere onderzoeken naar mogelijke misstanden. Hierdoor ontstaat het risico dat waardevolle informatie niet in dergelijke onderzoeken wordt gedeeld en meegenomen. Ik vind hiervoor onder meer steun in een recente uitspraak van de Raad van State van 17 maart 2019, met als nummer ECLI:NL:RVS:2019:940. Daarnaast zal de openbaarmaking van de gespreksverslagen niet bijdragen aan een ander beeld dan dat de Commissie in haar rapport heeft geschetst, ook voor wat betreft de rol van de overheid bij adopties uit Bangladesh. Het betreft namelijk geen nieuwe informatie.

Personen die gevraagd worden door een onderzoekscommissie om een verklaring af te leggen of een interview te geven zouden zich vrij moeten voelen om dat te kunnen doen en zij zouden hier niet van af moeten zien vanwege vrees voor openbaarmaking op grond van de Wob. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid, zodat soortgelijke commissies dergelijke interviews kunnen blijven opnemen en andere betrokken instanties op basis daarvan kunnen besluiten om eventueel verdere actie te ondernemen. Het algemene belang van openbaarheid is er overigens ook bij gebaat als personen zich niet geremd voelen om in vertrouwen informatie te leveren die relevant kan zijn om op zijn minst een beeld te krijgen van mogelijke misstanden en waarover vervolgens nog wel in het openbaar kan worden

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Coördinatie Financiën,
Bedrijfsvoering en Juridische
Zaken
Afdeling Juridische en
Internationale Zaken

Datum
16 juli 2021

Ons kenmerk
3369577

gerapporteerd. Bovendien komt door het garanderen van de vertrouwelijkheid van de interviews meer informatie naar boven.

Wijze van openbaarmaking

De documenten die met dit besluit (gedeeltelijk) openbaar worden gemaakt, treft u bij dit besluit in kopie aan.

De documenten die met dit besluit voor een ieder openbaar worden, zullen op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst.

Hoogachtend,
de Minister voor Rechtsbescherming,
namens deze,

Justus Kox

Directeur Coördinatie Financiën, Bedrijfsvoering en Juridische Zaken

Tegen dit besluit kan iedere belanghebbende binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar berust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan:

de Minister voor Rechtsbescherming, t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken, sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid, Postbus 20301, 2500 EH Den Haag.

Deze brief is niet voorzien van een handtekening. Vanwege (werk)voorschriften rondom COVID-19 is ondertekening praktisch niet mogelijk gebleken. In een formele en beveiligde omgeving is vastgelegd dat de beslissingsbevoegde akkoord is met de inhoud van dit document en de verzending daarvan.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Coördinatie Financiën,
Bedrijfsvoering en Juridische
Zaken
Afdeling Juridische en
Internationale Zaken

Datum
16 juli 2021

Ons kenmerk
3369577

Bijlage 1

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.

4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.

5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.

6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.

7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Coördinatie Financiën,
Bedrijfsvoering en Juridische
Zaken
Afdeling Juridische en
Internationale Zaken

Datum
16 juli 2021

Ons kenmerk
3369577

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Coördinatie Financiën,
Bedrijfsvoering en Juridische
Zaken
Afdeling Juridische en
Internationale Zaken

Datum
16 juli 2021

Ons kenmerk
3369577